

Шовковиця біла крупнолиста (*M. alba* 'Macrophylla') – сорт з цікавими великими (до 22 см) листками. Існує ще низка форм шовковиці з різними розмірами і формою листків, є варіанти з жовто-зеленим забарвленням листових пластинок, але такі рослини є досить примхливими, до того ж рідкісними.

Вітчизняні селекціонери створили сорти плодового напрямлення. Оскільки економічна ситуація країни не сприяє розвитку переробної галузі, то ця культура є призабутою для виробників. Проте її цілющі властивості і широке застосування в народному господарстві пізно чи рано просто заставляють повернутись до цієї культури як виробників, садівників так і переробників. Шовковиця приречена зайняти важливе місце в аграрному секторі нашої країни.

УДК 634.2:631.52

Толстолік Л. М., Шкіндер-Барміна А. М.

Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М. Ф. Сидоренка ІС НААН
вул. Вакуленчука, 99, м. Мелітополь, Запорізька обл., 72311, Україна
l.tolstolik@ukr.net

СОРТИ ВИШНІ ТА ЇЇ МІЖВИДОВИХ ГІБРИДІВ З ЧЕРЕШНЕЮ В СТРУКТУРІ ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ СОРТІВ РОСЛИН, ПРИДАТНИХ ДО ПОШИРЕННЯ В УКРАЇНІ

Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні є офіційним документом, який містить зареєстровані сорти рослин, що надає право на їх поширення на території нашої держави і за її межами. Для документа такого рівня дуже важливою є логічна побудова і упорядкованість, яка дає змогу зручно ним користуватися.

У зв'язку з цим пропонуємо для обговорення пропозицію, що стосується розміщення у Держреєстрі сортів вишні та її гібридів з черешнею.

Наукова селекція при роботі з вишнею велася одночасно у двох напрямках: створення сортів вишні і вишне-черешневих гібридів, які були більш стійкими до кокомікозу і мали крупніші і смачніші плоди. До того, як з'явилися перші результати селекційної роботи, сорти, що вирощувалися, переважно відносилися до виду *Cerasus vulgaris* Mill., тобто вишні звичайної. За майже 100 років цілеспрямованої селекції сортимент значно змінився і розширився. Зараз у Державному реєстрі сортів рослин, придатних для поширення в Україні 25 прищепних і один підщепний сорт у розділі «Вишня» і з 2014 року – два сорти у окремому розділі «Вишне-черешневі гібриди».

Якщо розглянути родоводи сортів з розділу «Вишня», то саме вишнями за походженням є лише три сорти – 'Змінщиця', 'Любительська' і 'Ерудтика'. Ще 9 сортів з цього розділу отримані від сортів вишні від вільного запилення, або від схрещування вишні з сіянцем невідомого

походження і можуть бути як вишнями, так і вишне-черешневими гібридами за генотипом. Це сорти 'Відродження', 'Згода', 'Нотка', 'Жадана', 'Спутниця', 'Солідарність', 'Воспомінаніє', 'Взгляд', 'Норд Стар'. Є також два сорти походження яких невідоме – 'Альфа' і 'Уйфегертої Фюртеш', отриманий від клону сорту 'Панді' ('Pandy'), щодо родоводу якого достовірна інформація відсутня.

Але є у цьому розділі ще 11 сортів, походження яких відоме достеменно. Це вишне-черешневі гібриди. При їх створенні були використані сорти черешні, або селекція починалося з вишне-черешневого гібрида. Це: 'Тріот мелітопольський', 'Ігрушка', 'Мелітопольська десертна' і її «донька» 'Ранній десерт', 'Ожиданіє', 'Примітна', 'Шалунья', 'Встреча', 'Альтруїстка' ('Славянка'), 'Ксенія' і 'Богуславка'. Серед цих сортів усі є гібридами вишні з черешнею, за винятком останнього, родовід якого бере свій початок від черешні сорту 'Дрогана жовта'.

Дуже добре, що з 2014 року у структурі Держреєстру з'явився новий розділ «Вишне-черешневі гібриди». Тому зараз є можливість упорядкувати сорти, згідно з їх походженням. Пропонуємо перенести згадані вище 10 сортів вишне-черешневих гібридів у відповідний розділ, де зараз знаходяться лише 'Чудо' ('Чудо-вишня') і 'Сіянець Туровцевої' та створити додатково розділ «Черешнево-вишневі гібриди», де розмістити сорт 'Богуславка'. Можливо також об'єднати у один розділ з синонімічною назвою «Дюки» усі міжвидові вишне-черешневі і черешнево-вишневі гібриди.

Для зручності користування, на нашу думку, було б доцільно розмістити ці розділи безпосередньо за розділом «Вишня». а не після сортів гібридних підщеп, де зараз розташований розділ «Вишне-черешневі гібриди», а підщепні сорти по культурі виділяти в окремий розділ чи підрозділ в межах розділу (і для інших культур також).

Упорядкування сортів вишні і її гібридів з черешнею за походженням, з яким пов'язані певні їх господарсько-біологічні особливості, допоможе користувачам Держреєстру краще орієнтуватися при виборі сортименту для конкретних потреб.

УДК 581.961:582.091/.097

Якубенко Б. Є.¹, Меженський В. М.^{1,2}, Якубенко Н. Б.²

¹Національний університет біоресурсів і природокористування України

²Український інститут експертизи сортів рослин

вул. Генерала Родимцева, д.15, м. Київ, 03041, Україна

НОМЕНКЛАТУРА ДЕРЕВНИХ РОСЛИН ФЛОРИ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

У цьому році виповнилося 150 років ботанічним номенклатурним правилам. Так, у 1867 р. затверджено перші номенклатурні правила (Candolle A. de. Lois de la nomenclature botanique).